

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์/โทรสาร 02-2819401 E-mail : disas_moac@hotmail.com

แจ้งเตือนศัตรูพืชระบาด “โรคแคงเกอร์ในพืชตระกูลส้ม (Canker)”

วันที่ 21 มิถุนายน 2564

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกพืชตระกูลส้ม เช่น ส้มโอ ส้มเขียวหวาน มะนาว และมะกรูด ที่อยู่ในช่วงออกดอกหรือติดผลอ่อน ฝ้าระวังการระบาดของโรคแคงเกอร์ เนื่องจากช่วงนี้มีฝนตกในหลายพื้นที่ เหมาะต่อการเกิดโรคแคงเกอร์หรือที่เรียกว่าโรคขีดกลากส้ม ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจสวนอย่างสม่ำเสมอเมื่อเริ่มพบอาการของโรคให้รีบแจ้งสำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัดเพื่อดำเนินการควบคุมและหาแนวทางป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

เชื้อสาเหตุ : เชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas citri* subsp. *Citri*

ลักษณะอาการ

อาการบนใบ เริ่มแรกเป็นแผลจุดฉ่ำน้ำ ต่อมาจะขยายใหญ่เป็นแผลจุดนูนสีเหลืองอ่อนลักษณะฟูคล้ายฟองน้ำจากนั้นเนื้อเยื่อแผลจะแห้ง มีสีน้ำตาลเข้มตรงกลางแผลยุบตัว ขอบแผลยกตัวขึ้นบริเวณรอบๆ แผลปรากฏวงสีเหลืองล้อมรอบ พบอาการของโรคได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลังใบ โดยเห็นชัดที่ด้านหลังใบ นอกจากนี้ยังพบอาการของโรคได้บนก้านใบ ทำให้ใบเหลืองร่วงก่อนกำหนด

อาการบนกิ่ง ลักษณะคล้ายอาการบนใบ แต่ไม่มีวงสีเหลืองล้อมรอบแผล ต่อมาแผลจะแตกแห้งเป็นสีน้ำตาลขยายรอบกิ่ง หรือตามความยาวกิ่งรูปร่างแผลไม่แน่นอน

อาการบนผล ลักษณะคล้ายอาการบนใบ แต่จะเกิดเป็นแผลเดี่ยวๆ มีลักษณะกลมฝังลึกลงไป ผิวแผลจะขยายเป็นสะเก็ดใหญ่ รูปร่างไม่แน่นอน มีวงสีเหลืองล้อมรอบ บางครั้งพบผลปริแตกตามรอยแผล หากเกิดโรคในระยะผลอ่อนจะทำให้ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ และถ้าอาการรุนแรงจะทำให้ผลร่วง

การแพร่กระจาย

แพร่กระจายได้ตามกระแสลม น้ำค้าง ฝน แมลง และมนุษย์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ในการเคลื่อนย้ายกิ่งที่มีโรค จากแหล่งหนึ่งไปยังแหล่งที่อื่นๆ

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ควรเลือกกิ่งพันธุ์จากแหล่งปลูกที่ไม่มีการระบาดของโรค หรือไม่นำกิ่งพันธุ์จากต้นที่เป็นโรคไปปลูกและใช้กิ่งพันธุ์ที่ไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ
2. พ่นน้ำส้มควันไม้ที่ตกตะกอนแล้ว อัตรา 150 - 200 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร ทุกครั้งที่มะนาวแตกใบอ่อนโดยเฉพาะช่วงฝนตกติดต่อกันให้พ่นทุกๆ 5 - 7 วัน
3. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบอาการโรคตัดแต่งส่วนที่เป็นโรค และเก็บเศษพืชที่ร่วงหล่นไปทำลายนอกแปลง แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชกลุ่มสารประกอบทองแดง เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 85% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คิวปริสออกไซด์ 86.2% WG อัตรา 10 - 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 77% WP อัตรา 15 - 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 - 10 วัน จำนวน 2 - 3 ครั้ง

4. ไม่นำเครื่องมือตัดแต่งที่ใช้กับต้นเป็นโรคไปใช้ต่อกับต้นปกติ และควรทำความสะอาดเครื่องมือก่อนนำไปใช้ใหม่ทุกครั้ง

5. กำจัดหนอนซอนใบ โดยเฉพาะช่วงที่ส้มโอแตกใบอ่อน เนื่องจากรอยทำลายของหนอนซอนใบเป็นช่องทางให้เชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายพืช และช่วยส่งเสริมให้อาการโรคลุกลามอย่างรวดเร็ว โดยพ่นด้วยปีโตรเลียมสเปรย์ออยล์ 83.9% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โคลไทอะนิน 16% SG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีทอกแซม 25% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วทั้งด้านหลังใบและหน้าใบ และถ้าพบว่ายังมีการระบาดของหนอนซอนใบให้พ่นซ้ำ

อาการบนใบ

อาการบนกิ่ง

อาการบนผล

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์